Выходить у Львовѣ що дня (крôмѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціошканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвской“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвской“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр

Ч. 204. | Нинѣ: Завтра: | гр. к. | Теодоры пр. Отд. п. Р. п. Б. | рим. к. | Теклѣ Герарда | Пятниця 23 (11) вересня 1892. | Всхôдъ сонця 5 г. 51 м.: захôдъ 6 г. 54 м. Баром. 770 терм. + 20·3° + 10·3°. | Рôкъ II.

Соймъ краєвый.

3. Засѣданє зъ дня 21 вересня 1892.

На вчерашнôмъ засѣданю предложивъ пос. Бобчиньскій внесенє, що Соймъ поручивъ Выдѣлови краєвому предложити на слѣдуючôй сесіи новый законъ дороговый, въ котрôмъ бы усунено престаціи въ натурѣ и замѣнено на додатки до податкôвъ. Додатокъ той не може выносити въ громадахъ сѣльскихъ и на обшарахъ двôрскихъ бôльше, якъ 15 проц. вôдъ 1 зр. податкôвъ безпосередныхъ. По сѣмъ вôдчитано списъ петиций, зъ котрыхъ наспѣло доси 140.

Пос. Тшецєскій вносивъ выбôръ комісіѣ промысловои зъ 12 членôвъ и поставленє того выбору ще на тôмъ же самôмъ засѣданю. Внесенє принято. — Пос. Голиѣвскій жалувавъ ся на то, що бюро маршалкôвске придѣлило комісіи петиційнôй доси лишь одну петицію. — Пос. Гурикъ подпиравъ петицію „Товариства дякôвъ станиславôвскои епархіѣ“ и просивъ, щобы надъ тою петиціею не перейти до порядку дневного, лишь ухвалити запомогу одноразову для сего товариства та внѣсъ, щобы комісія буджетова ще сеи сесіѣ предложила справоздане о тôй петиціи. Палата приняла се внесенє. — Пос. Лончиньскій ставивъ внесенє, щобы погорѣлцямъ въ Пристани удѣлити 500 зр. запомоги. Ухвалено пôсля внесеня Голиѣвского передати се внесенє комісіи буджетовôй до справозданя.

Членъ Выдѣлу краєвого дръ Гошардъ зажадавъ именемъ Выдѣлу краєвого вызначеня додаткового кредиту въ сумѣ 50.000 зр. на удѣленє убогимъ громадамъ задаткôвъ беззворотныхъ на устроєнє холеричныхъ шпиталѣвъ, а заразомъ, щобы зажадати вôдъ правительства, абы оно причинило ся на ту цѣль зъ фондôвъ державныхъ. Бесѣдникъ сконстатувавъ, що холера появила ся въ нашôмъ краю, але завдяки енергіи правительства и жертволюбности повѣтôвъ не розширила ся, а на конець сформулювавъ своє внесенє такъ: Соймъ ухвалює 50.000 зр. яко кредитъ додатковый на 1892 р. на беззворотнѣ запомоги для бѣдныхъ громадъ на будову и устройство шпиталѣвъ холеричныхъ. Рôвножь взызыває ся правительство, щобы причинило ся такою самою квотою для тои цѣли. Внесенє єсть нагляче и передаєсь комісіи буджетовôй для справозданя на найблизшôмъ засѣданю. Палата одноголосно приняла то внесенє.

Членъ Выдѣлу краєвого Єнджейовичъ вôдповѣдавъ на интерпеляцію пос. Крамарчика въ справѣ змѣны закона дорогового и сказавъ єму, що Выдѣлъ краєвый не бувъ звязаный нѣякою ухвалою Сойму и не видѣвъ потребы приступати до змѣны того закона.

Зъ порядку дневного приступлено до першого читаня справоздань Выдѣлу краєвого: 1. що до призволеня репрезентаціи повѣтовôй въ Перемышлянахъ затягнути позычку въ сумѣ 10.000 зр.; — 2. о петиціи Выдѣлу повѣтового въ Чесановѣ въ справѣ принятя на фондъ краєвый сумы 86 зр. 85 кр., яко кошты удержаня Мартина Ступчиньского зъ Горинця въ мѣскôмъ закладѣ для невылѣчимыхъ у Львовѣ; — о краєвыхъ низшихъ школахъ рôльничихъ и школѣ управы та выправы льну и конопель въ Городку; — що до утвореня фонду позычкового для громадъ на будову школъ; — що до сталои дотаціѣ для риманôвскои кольоніѣ лѣчничои; — що до утвореня посады другои етатовои акушерки при краєвôмъ шпитали загальнôмъ у Львовѣ; — що до покрытя коштôвъ будовы каналу для загального шпиталю въ Тарновѣ; — о петиціи громады Яблонова и иншихъ громадъ въ справѣ установленя нового суду повѣтового въ Яблоновѣ. — Тѣ справозданя придѣлено до поодинокихъ комісій.

Дальше ухвалено побôръ мыта на пять лѣтъ: Радѣ повѣтовôй въ Дрогобичи на повѣтовôй дорозѣ зъ Дрогобича черезъ Стебникъ до Трускавця, — въ хосенъ удержаня публичного доѣзду зелѣзничого Ясенôвъ-Заболотъ; — вôдъ перевозôвъ на рѣцѣ Солѣ въ Гечнаровичахъ и въ Новôй Веси пôдъ Старымъ мѣстомъ, а также вôдъ моста на Вислѣ въ Каневѣ старôмъ.

Пос. Вайґель мотивувавъ своє внесенє въ справѣ збôльшеня числа пословъ зъ мѣстъ и жадавъ, щобы у Львовѣ збôльшити о двохъ а въ Краковѣ о одного.

По залагодженю ще кôлькохъ менше важныхъ справъ приступлено до выбору комісій. До комісіѣ дороговои выбранѣ: Борковскій, Чайковскій, Гнѣвошь, Гноиньскій, Гросъ, Яворскій, Фр. Єнджейовичъ, Вол. Козєбродскій, Менциньскій, Ромеръ, Саля, Сѣчиньскій, Струшкевичъ и Торосевичъ. До комісіѣ промысловои выбранѣ: Брикчиньскій, Вол. Чайковскій, Хшановскій, Чарторийскій, Гольдманъ, Голиѣвскій, Михальскій, Окуневскій, Рутовскій, Щепановскій и Вайґель.

По сѣмъ наступило справозданє комісіѣ буджетовои о галицкôмъ фондѣ пропінаційнôмъ, а пос. Меруновичъ поставивъ при

5

Горѣючѣ звѣзды.

(Дальше).

II.

Бѣле свѣтло и єго складъ. — Дуга и що она насъ учить, або спектрумъ и спектральна анализа. — Огнистѣ туманы (протуберанцы) и пятна на сонци. — Свѣтовѣ мраковины и ихъ свѣтло. — Фотографія неба. — Катастрофы въ свѣтовôмъ просторѣ и здогадъ Huggins-a.

Вернѣмъ ще разъ до нашого примѣру зъ солею (натріюмъ), що горить въ поломѣни. Коли зъ тои поломѣни пустимо черезъ тригранчасте скло дугу (спектрумъ) на бѣлу стѣну, то побачимо лише дуже темну дугу, а на нѣй ясно-жовту лінію, котру Фравенгоферъ назначивъ буквою D. Зробѣмъ же теперъ такъ, якъ зробивъ Кірхнеръ: пустѣмъ насамперед дугу зъ горѣючои соли а на ту дугу другу изъ розжаренои крейды або плятинового дроту; заразъ побачимо, що жовта лінія щезне, а на єѣ мѣсци появить ся темна лінія. Показуєсь, що коли горить якесь тверде тѣло, то ґазъ, якій робить ся зъ горѣючои соли, здержує все то промѣнє, яке выдає сôль, и вôдъ того родить ся въ спектрумъ чорна лінія. Колижь на вôдворотъ, пустити насампередъ сонѣчну дугу, въ котрôй покаже ся темна лінія, тота, що значить сôль (натріюмъ), а вôдтакъ на ту дугу пустити другу вôдъ горѣючои соли, то темна лінія заяснѣє, перемѣнить ся въ темнои на жовту. Зъ того отже догадуємось, що осередокъ сонця мусить сильно горѣти и пускає зъ себе свѣтло; але доокола него суть, видко, розжаренѣ ґазы изъ соли, котрѣ здержують жовте промѣнє, що иде вôдъ него и длятого на сонѣчнôй дузѣ показуєсь темна лінія. Идѣмъ же дальше.

Такъ само якъ зъ солею, такъ робивъ Кірхгофъ изъ другими тѣлами; вôнъ пустивъ на сонѣчну дугу другу дугу вôдъ поломѣни, въ котрôй горѣло літіюмъ, що само про себе дає въ дузѣ червону лінію; тогды въ сонѣчнôй дузѣ стала заразъ червоною лишь та темна лінія, котра означає літіюмъ. Видко зъ того, що на сонци мусить бути и літіюмъ. Найцѣкавѣйше однакожь выпали пробы зъ зелѣзомъ. Кірхгофъ а въ нимъ ще и другій ученый, Анґстремъ, добачили, що сонѣчна дуга показує множество темныхъ лiній, котрѣ походять вôдъ зелѣза. Они пускали отже насампередъ сонѣчну дугу а вôдтакъ на ню дугу вôдъ горѣючого зелѣза. И щожь показало ся? Ото, що всѣ тѣ темнѣ лінiи — а они ихъ начислили ажь 460 — заяснѣли наразъ вôдъ дуги зъ горѣючого зелѣза. Рѣчь очевидна, що зъ того мусѣло тымъ ученымъ заразъ насунути ся на гадку, що на сонци мусить бути дуже велика маса зелѣза.

Зъ тыхъ отже дослѣдôвъ пôшовъ такій здогадъ: осередокъ нашого сонця мусить дуже сильно бути розпаленый такъ, що ажь свѣтить ся; доокола него єсть дуже густый воздухъ изъ горѣючихъ ґазôвъ, изъ такихъ самыхъ матерій (тѣлъ), якѣ находять ся и у насъ на земли. Доси вôдкрыто, що въ розпаленôмъ воздусѣ сонѣчнôмъ суть ось такѣ матеріи: натріюмъ (матерія, зъ котрои складаєсь и наша сôль), кальціюмъ (матерія, зъ котрои складаєсь наше вапно), зелѣзо, нікель, мѣдь, алюмініюмъ (металь, зъ котрого складаєсь наша глина, а котрый у насъ стали теперъ выробляти зъ глины въ великôй масѣ), водень (ґазъ, зъ котрого складаєсь наша вода), маґнезіюмъ, стронціюмъ и т. д. Отъ що учить насъ сонѣчна дуга! Спектральна анализа дала намъ новый и може найлѣпшій доказъ, що здогадъ Ляпляса, якъ повстало наше сонце и другѣ звѣзды, бувъ дѣйстно добрый. Коли отже вся та маса, що нинѣ творить сонце, и всѣ єго планеты та мѣсяцѣ, була колись въ дуже давныхъ часахъ одною величезною мраковиною, котра вôдтакъ остуджувала ся и збѣгала ся въ поодинокѣ звѣзды, що теперь кружать доокола сонця, то всѣ тѣ звѣзды мусять складати ся зъ однаковыхъ або подôбныхъ матерій. И дѣйстно видимо, що на сонци

сѣй нагодѣ внесене, щобы дирекція того фонду старала ся, якъ въ означуваню условій аренды такъ и при выборѣ особы арендатора, стремѣти до постепенной змѣны загального типу шанкôвъ и коршемъ въ нашôмъ краю на чисти̂ и прилични̂ господы.

Наконецъ поставили пос. Вол. Козловскій и товаришѣ внесене взываюче правительство, щобы оно задержало и дальше въ силѣ дотеперѣшни̂ ветеринарійно-поліційни̂ мѣры противъ занесеня заразы на худобу зъ Румуніѣ и Россіѣ.

Нинѣ вôдбуває ся четверте засѣдане, а на порядку дневнôмъ стоять мѣжь иншими краєвый буджетъ шкôльной и буджеты шкôлъ рôльничихъ.

Комісія буджетова ухвалила рубрику VII „на цѣли образованя и просвѣты“ майже въ той самôй высотѣ якъ минувшого року. Рубрика та залагоджуєсь завсѣгды пôдъ конець сесіѣ, коли вже наспѣє бôльша часть петицій, але, що сего року Соймъ скликано скорше, якъ того можна було сподѣвати ся, то комісія буджетова приняла за засаду вставити въ позиціяхъ т. зв. сталыхъ выдаткôвъ таки̂ сами̂ сумы, якъ були ухвалени̂ на 1892 р. Въ позиціяхъ одноразовыхъ, котри̂ комісія могла ухвалити лишь на пôдставѣ петиціи̂, постановила вставити также вôдповѣдни̂ сумы, але зъ застереженємъ, що коли петиціи, не наспѣють або коли Выдѣлъ краєвый признасть ти̂ петиціи за недостаточно умотивовани̂, то ухвалени̂ сумы не будуть выплачени̂. Ухвалени̂ сумы, що до котрыхъ не наспѣли ще петиціи, суть мѣжь иншими:

Товариству „Львôвскій Боянъ“ 200 зр.; для товариства „Просвѣта“ 1.500 зр.; для выдавництва историчной бібліотеки проф. Барвѣньского 500 зр.; на „Посланника“ Джулиньского въ Лапшинѣ 400 зр.; на письмо для молодѣжи „Дзвôнокъ“ одноразово 100 зр.; для жидôвского товариства „Аґудасъ-Ахімъ“ 300 зр.; на Wydawnictwo dziełek ludowych у Львовѣ 1000 зр. одноразово, для тов. им. Ад. Мицкевича 200 зр.; для школы СС. Феліціянокъ въ Угновѣ 300 зр. и т. д.

Холера.

Холера въ Краковѣ ширить ся вправдѣ, але на щастє поволи. Урядовый комунікатъ зъ вчерашного дня рано каже: Зъ попередного дня позôстало 5 выпадкôвъ холеры (зъ шпитали св. Лазаря); до шпиталю Братôвъ Милосердія прибуло пять недужихъ, але жаденъ зъ нихъ не оказує певныхъ ознакъ холеры. Вчерашного дня рано були три тяжки̂ выпадки. Въ домѣ, де померла на холеру Лефлерова, занедужала єѣ 16 лѣтна донька, котра черезъ цѣлый часъ недуги не вôдступала матери. Въ тôмъ самôмъ домѣ занедужавъ також паробокъ померлой, котрый коло неи послугувавъ. Обоє занедужали такъ тяжко, що нема надѣѣ, щобы подужали. Люде въ тôмъ домѣ, де Лефлерова мала свôй шинкъ, такъ перепудили ся, що всѣ вынесли ся зъ него и дôмъ стоить теперь порожный. Третій выпадокъ занедужаня бувъ такій: якась молода 15 до 16-лѣтна жидôвочка занедужала на улици середъ ознакъ холеричныхъ. Люде, що були недалеко неи, перепудили ся и почали на всѣ стороны втѣкати. Остаточно спроваджено вôзъ „Червоного Хреста“ и вôдставлено занедужавшу до шпиталю, де она лежить безъ памяти. Вôдъ 1 год. вчера по полудни, вôдставлено зновъ чотири недужи̂ жѣнки до шпиталю.

Fremdenblatt обговорюючи у вступнôй статьи выбухъ холеры въ Краковѣ, каже, що до розширеня ся єѣ причинивъ ся и якійсь молодый лѣкарь въ шпитали, котрый заступавъ тамъ професорôвъ, що були ще на урльопѣ, бо не спôзнавъ ся на холерѣ. Въ наслѣдокъ того выдало міністерство просвѣты приказъ, щобы всѣ професоры медицины, будучи̂ при клінікахъ, вертали заразъ до службы.

Про выбухъ якоись дуже пôдозрѣнои недуги, мабуть таки азійскои холеры въ горлицкôмъ повѣтѣ, доносить дня 20 с. м. тамошный ц. к. Староста:

Въ селѣ Волôвци, три милѣ вôдъ Горлиць, приключили ся чотиры выпадки недуги, дуже пôдозрѣнои о азійску холеру. Перша занедужала 35-лѣтна Ксеня Гаталевичева, котра 3 с. м. вертаючи зъ Америки прибула до Гамбурґа. Тамъ тримали єѣ черезъ 5 днѣвъ въ якôмсь домѣ убогихъ, а вôдтакъ пустили яко здорову въ дальшу дорогу. Она приѣхала до Кракова 10 с. м., зъ вôдси поѣхала просто до Горлиць, а вôдтакъ пôшла пѣшки до Волôвця. Заразъ на другій день занедужала. Єѣ мати, 69-лѣтна Анна Колотило, що коло неи ходила, занедужала такъ само дня 15 с. м. а дня 16 с. м. померла. Дня 14 с. м. занедужала сестра Ксенѣ, Христина Поляньска и та померла. Вôдтакъ занедужавъ ще й братъ Ксенѣ Петро Колотило. На мѣсце выпадку делеґовано дра Наймана а зъ Кракова выѣхавъ дръ Крокевичь.

Про появлене ся холеры въ горлицкôмъ повѣтѣ пишуть до „Дѣла“ такъ: Нашь повѣтъ навѣстивъ непрошеный а лютый гôсть — холера азійска. Появила ся она въ рускôмъ селѣ Волôвци, вôддаленôмъ три милѣ вôдъ Горлиць. Пошесть занесла ксеня Гателевичь, вернувши зъ Америки черезъ Гамбурґъ домôвь. Власти въ Гамбурзѣ передержували Ксеню черезъ пять днѣвъ для обсервації въ заведеню для бѣдныхъ. По пятидневôй обсервації выпустили Ксеню яко зовсѣмъ здорову въ дальшу дорогу. Приѣхавши до Волôвця занедужала она сейчасъ и середъ ознакъ холеричныхъ до двохъ днѣвъ померла, а що Ксеня нездужала два днѣ, то нѣкому и не прийшло на гадку, що она пала жертвою холеры азійскои. Длятого зôбрало ся майже цѣле село, щобы вôддати послѣдну прислугу покôйнôй. Похоронили єѣ зô звычайными церемоніями и службою Божою въ церквѣ, а по похоронѣ зôбрали ся люде на стипу, де горѣвки не жаловано, бо покôйна Ксеня привезла грошики зъ Америки. Въ піятицѣ проводивъ оденъ господарь, звѣстный піяниця на цѣле село и околицю, а коли горѣвка его заморочила, оповѣстивъ прилюдно, що повѣсить ся. И справдѣ слова дотримавъ, бо еще того дня повѣсивъ ся.

Маґістратъ львôскій оголосивъ вôдозву до мешканцѣвъ Львова, въ котрôй такъ каже: Всѣ мешканцѣ повинни̂ сейчасъ повѣдомити фізикатъ мѣскій або комісарятъ о выпадку холеричнôмъ, або взагалѣ пôдозрѣнôмъ. Властителѣ домôвъ маютъ дбати о якъ найбôльшій порядокъ въ домахъ, кльоакахъ, а сами̂ льокаторы у своихъ мешканяхъ. Зъ керницъ приватныхъ, зъ котрыхъ воду узнала комісія за шкôдливу, воды брати не вôльно. Въ мешканяхъ повинно бути якъ найменше людей. Не вôльно переносити бѣля, постелѣ и всякои одежѣ та шматъ зъ мѣсць, де була холера. Заказує ся занечищувати якимъ будь способомъ публични̂ площѣ, заулки и т. п. Инакше всѣхъ буде ся остро карати. Вôдтакъ повѣдомляє Маґістратъ о отвореню стацій ратунковои въ ратуши и инспекціѣ лѣкарской на дворцяхъ.

Перегядъ політичный.

Минувшои недѣлѣ вôдбула ся у Вѣдни пôдъ проводомъ мін. ґр. Кальнокого спôльна конференція міністрôвъ, на котрôй уложено остаточно предложеня, яки̂ мають бути внесени̂ передъ спôльни̂ Делеґаціи.

Комісія для закона карного скликана на

суть таки̂ сами̂ матеріи, якъ на земли. Земля учить насъ, що она мусѣла бути колись розтоплена (огнисти̂ горы, лява), а зъ того догадуємось, що й други̂ планеты сонѣчной системы мусѣли бути колись розтоплени̂. Одни̂ зъ нихъ остудили ся вже зовсѣмъ, выгорѣли якъ н. пр. мѣсяць, други̂ остудили ся лишь зъ верха якъ н. пр. наша земля, але въ серединѣ ще горять, наконець трети̂ якъ н. пр. сонце, суть ще зъ верха такъ розпалени̂, що ажь пускають зъ себе бѣле свѣтло.

Але розслѣды зъ послѣдныхъ десяткôвъ лѣтъ выкрыли на сонци ще цѣкавѣйши̂ зъявища, а спектральна аналіза станула тутъ знову дуже въ пригодѣ. Ото пôдчасъ затьмѣня сонця, коли то повна тѣнь мѣсяця насуне ся на кружокъ сонця и зовсѣмъ его заступить, спостережено, що изъ сонця пôднимають ся якись огнисти̂ туманы зъ такою силою и скоростію, о якôй мы на земли не маємо понятя, бо навѣть найсильнѣйшій выхоръ не жене у насъ на земли такъ скоро, якъ на сонци ти̂ огнисти̂ туманы — они роблять до 36 миль на секунду а пôднимають ся 1000, 1500 ба навѣть до 80.000 миль въ гору понадъ сонце. Ти̂ огнисти̂ туманы назвали учени̂ зъ французка „протуберанцами“. Анґлійскій ученый, Бейлі, котрый першій разъ добачивъ ихъ пôдчасъ затьмѣня мѣсяця въ 1842 р., такъ описує се зъявище:

„Я стоявъ середъ величезнои товпы, що зôбрала ся була на улицяхъ та повылазила на вôкна, щобы придивити ся сему рѣдкому зъявищу и не чувъ та не видѣвъ нѣчого, лишь числивъ удары секундъ мого годинника, щобы дочислитись якъ разъ точно тои хвилѣ, коли мѣсяць заступить зовсѣмъ кружокъ сонця. Въ тôй же хвили, коли щезъ послѣдный промѣнь сонця, роздавъ ся на улицяхъ радôстный окликъ изъ тысячѣвъ грудей. Я ажь задрожавъ и пôднявъ свои очи до сонця и виджу величавый образъ: оба велики̂ свѣтила на небѣ станули якъ разъ проти себе, зробивъ ся чорный якъ вуголь кружокъ а доокола него свѣтивъ ся ясный вѣнець зъ промѣня... Я приложивъ око до люнеты и дивлю ся на сонце, а то ось нова несподѣванка для мене: вѣнець промѣня, що окружавъ тѣнь мѣсячну, показавъ ся въ трохъ мѣсцяхъ перерваный якимсь величезнымъ, червонымъ поломѣнемъ. Здавалось, якъ колибъ то поломѣне стояло и выглядало якъ величезни̂ горы снѣгови̂, освѣчени̂ свѣтломъ заходячого сонця. Не можна було розôбрати, чи то поломѣнє хмары, чи горы.“

То само зъявище видѣли того року ще й други̂ учени̂, але нѣхто не мôгъ пояснити, що бы то було и длятого всѣ чекали зъ великою цѣкавостію слѣдуючого повного затьмѣня сонця, котре припадало въ рокахъ 1850 и 1851. Въ 1850 р. не вôдкрыто нѣчого нового а въ 1851 р. дня 28 червня, коли то повне затьмѣнє сонця було видко въ Нѣмеччинѣ, Россіи и Швеціи, могли учени̂ лишь только розслѣдити, що ти̂ огнисти̂ туманы пôднимали ся дѣйстно изъ сонця, бо чимъ бôльше тѣнь мѣсяця пересувала ся на всхôдъ, тымъ бôльше на заходѣ вôдъ мѣсяця, було ти̂ туманы видко. Добачено також, що они заєдно змѣняють свôй видъ, а зъ того пôшовъ здогадъ, що ти̂ горы на сонци лишь якись масы ґазу котри̂ уносять ся надъ сонцемъ подôбно, якъ у насъ хмары надъ землею.

Мѣжь учеными пôшла тогды суперечка: чи то дѣйстно були якись огнисти̂ туманы, чи може лишь якійсь привидъ; чи они всѣ видѣли оденъ и той самъ туманъ, коли вôнъ змѣняє свôй видъ; яка краска и яка сила его свѣтла и т. д. Все то мавъ рѣшити день 18 червня 1860 р., коли зновъ наступило повне затьмѣне сонця. Але въ тôмъ впали учени̂ на нову знамениту гадку: фотоґрафувати затьмѣне сонця. Взялось до того кôлькохъ ученыхъ. Зъ Анґліѣ поѣхавъ до Испаніѣ Варренъ де ля Рі, абы тамъ фотоґрафувати, въ Римѣ фотоґрафувавъ Секкі и т. д. Всѣ ти̂ фотоґрафіи удали ся знаменито; на всѣхъ фотоґрафіяхъ було видко, якъ зъ сонця коло берегôвъ тѣни вôдъ мѣсяця выставали ти̂ туманы. Ба, що бôльше: фотоґрафія Варрена була зовсѣмъ згôдна зъ фотоґрафією Секкіого.

Фотоґрафія Варрена була ще й зъ иншои причины дуже цѣкава. Вôнъ фотоґрафувавъ сонце пôдчасъ затьмѣня черезъ цѣлу мінуту и въ наслѣдокъ того видко було крайчикъ мѣсячнои тѣни на фотоґрафіи подвôйно, а по серединѣ мѣсячного кружка видко було рожевый каблукъ, вôдъ такого самого свѣтла, яке пускають огнисти̂ туманы сонѣчни̂. Без-

день 2 жовтня и есть надѣя, що она ажь до скликаня Рады державнои упорае ся зъ загальною частію матеріялу, котрый буде заразъ предложеный Радѣ державнôй.

Оногды вôдбула ся въ Празѣ нарада делеґатôвъ трохъ ческихъ клюбôвъ соймовыхъ а пôдчасъ дискусіи станули кн. Віндішґрецъ и кн. Кароль Шварценберґъ на становищи пунктацій вѣденьскихъ доказуючи, що безъ Нѣмцѣвъ не удасть ся нѣяка державно-правна акція. На то заявивъ Юл. Ґреґръ, що то становище не дасть ся погодити зô становищемъ Молодочехôвъ.

Зачувати, що цѣсарь Вільгельмъ мае межи 7 а 15 жовтня приѣхати до Вѣдня, де перебуде кôлька днѣвъ въ гостинѣ Є. Вел. Цѣсаря Францъ Іосифа. Була бы то сего року перша стрѣча обохъ монархôвъ.

Кн. Вікторъ Наполеонъ выдавъ вôдозву до бонапартистôвскихъ „комітетôвъ плебісцітовыхъ", щобы они нинѣшный день обходили торжественно, бо лишь наполеоніды ставили волю народу высше вôдъ своеи и лишь они мають право до сего свята.

Зъ Лондону доносять, що въ Ирляндіи знесено всѣ вымкови законы зъ 1887 р. Заказано лишь Ирляндцямъ носити зброю, хиба що дôстануть на то призволене правительства и признано ирляндску ліґу народну за союзъ шкôдливый для державы.

Въ Буеносъ Аіресъ выкрыто небезпечный заговôръ мѣжь офіцирами тамошного ґарнізону. Арештовано кôлькохъ офіцирôвъ.

Новинки.

Львôвъ дня 22 вересня.

— **Ц. к. краєва Рада шкôльна** ухвалила на засѣданю дня 19 вересня с. р.: 1. Вылучити громаду Ганачѣвку, пов. перемышляньского, зô звязи шкôльнои въ Ганачовôмъ и основати тамъ окрему школу на другій бôкъ. 2. Перемѣнити двоклясову школу нар. въ Камени, повѣта Нисько на 4-клясову вôдъ 1 с. м. 3. Именувати заступниками учителѣвъ въ ґімназіяхъ: Валеріяна Вілюша въ промысловои школы у Львовѣ для 4-тои ґімназіѣ у Львовѣ; кандидата стану учит. Ив. Ґавликовского для ґімназіѣ въ Бродахъ. 4. Затвердити въ званю учительскôмъ: Дмитра Левкевича, Кав. Вобка и Дмитра Чеховского въ ґімназіи въ Перемышли; Илярія Огоновского въ академичнôй ґімназіи у Львовѣ; дра Ант. Яворовского въ IV. ґімназія у Львовѣ; дра Ив. Быстроня въ III. ґімн. въ Краковѣ; Волод. Шухевича въ реальнôй школѣ у Львовѣ. 5. Признати третій додатокъ пятилѣтный проф. К. Косиньскому въ Стрыю, другий Ев. Шайдицкому въ Коломыи, другий Лѣбревскому зô Львова, першій Мик. Бачиньскому въ Бережанахъ; третій Остапови Левицкому, Кар. Боровичцѣ и Мих. Рембачеви въ Станіславовѣ, другий Софронови Недѣльскому въ Станіславовѣ, другий Вол. Реслькови у Львовѣ, другий додатокъ Павлови Добряньскому въ Сяноцѣ, першій Ант. Ґолковскому тамже и першій Корн. Червиньскому, управителеви школы взôрцевои зъ рускимъ языкомъ выклад. у Львовѣ.

— **Вписы студентôвъ до школы політехнічнои** у Львовѣ розпôчнуть ся дня 1 и будуть тревати до 14 жовтня. Нововступаючі слухачѣ звычайні мають зголошуватись вôдъ 1 до 4 жовтня у декана свого выдѣлу; слухачѣ давнѣйші мають зголошувати ся вôдъ 1 до 8 жовтня.

— **Намова до еміґраціѣ.** Писарѣ громадскі въ Галичинѣ всхôднôй (а може и въ захôднôй) дôстали недавно почтою зъ Бремы вôдъ фірмы „Kuno Schwöd" нѣмецко-польскі формулярѣ разомъ зъ польскимъ письмомъ, въ котрôмъ згадана фірма заохочує писарѣвъ, щобы наганяли ѣй пасажирôвъ еміґрантôвъ до Америки, а за кождого пасажира, котрого тая фірма на своимъ корабли перевезе до Америки, обѣцює писареви 5 зр. (за дитину $2^1/_2$ зр.). Можна надѣятись, що деякі несовѣстні писарѣ готові баламутити нарôдъ задля свого зыску, длятого звертаємо на се увагу всѣхъ, хто мае можнôсть слѣдити за аґітаціями того рода.

— **Убійство.** Въ селѣ Жезавѣ недалеко Залѣщикъ мѣщанинъ залѣщицкій, Дмитро Стрѣлецкій, батько 5 дѣтей вынаймавъ садъ дворскій. До него закрадало ся кôлька разôвъ пять селянъ зъ Жезавы. За то засудивъ ихъ вôйтъ на 6 зр. кары. Тогды они зъ колами напали Стрѣлецкого въ шаласѣ, де вôнъ спавъ зъ сыномъ, и зробили єму пять ранъ въ головѣ, зломили шѣсть реберъ, руку и ногу, забрали єму всѣ грошѣ и чоботы и пôшли. На другий день оденъ зъ тыхъ опришкôвъ натягнувъ собѣ тî чоботы и ходивъ у нихъ спокôйно за плугомъ. Стрѣлецкій, розумѣє ся, померъ сейчасъ; сынови єго удало ся утечи. Убійники сидять уже въ вязници.

— **Щедрый даръ.** Вікторъ Ославскій, звѣстный польскій патріотъ, зложивъ недавно на руки Міністра Залеского пôвтора міліона франкôвъ до диспозиціи на цѣли патріотичні и до публичного ужитку въ Галичинѣ, яко одинокôмъ краю, де Поляки мають свободу и можуть розвивати патріотичнî институціи. На які цѣли призначені тî грошѣ, поки що не звѣстно. Говорять, що одна часть мае бути ужита на основане постôйныхъ стіпендій для доцентôвъ університету краковского а друга часть на стіпендіи шкôльні.

— **Зъ салѣ судовои.** Передъ черновецкимъ судомъ присяглыхъ вôдбувъ ся процесъ Микеты Федорака, котрый убивъ Юрія Гордія. Федоракъ живъ въ однôмъ домѣ зô своєю замужною сестрою Юстиною Тимофійчукъ, котра мала любовні зносины зъ жонатымъ Гордіємъ, батькомъ пятеро дѣтей. Юстина Тимофійчукъ такъ уподобала собѣ Гордія, що подарувала єму половину дому, котрый бувъ єѣ власностію. То розгнѣвало дуже брата єѣ Микету и вôнъ дня 17 лютого с. р. напавъ на Гордія и въ завзятôй борбѣ убивъ єго. Передъ судомъ оправдувавъ ся вôнъ тымъ, що тогды бувъ пянымъ. Єго засудили на три роки тяжкои вязницѣ.

— **Перша льокомотива въ Єрусалимѣ.** Межи Вефтлеємомъ а Єрусалимомъ збудовано зелѣзницю и сими днями першій разъ явила ся въ Єрусалимѣ льокомотива. Тысячѣ людей бѣгли за поѣздомъ зелѣзничимъ, хочь тая потвора зелѣзна, выкидаюча огонь, пару и дымъ, переймала ихъ величезнымъ страхомъ.

— **Дики** розмножили ся дуже сего року на долиньскôмъ пôдгôрю. Уже вôдъ вечера ходять цѣлыми стадами, по 10—15 штукъ, и роблять богато шкоды. Люде пильнують, по цѣлыхъ ночахъ не сплять, гойкають, трублять, щобы ихъ наполохати та зôгнати зô своихъ пôль.

— **Незвычайна божевôльнôсть.** Зъ мѣста Лоди въ Россіи пишуть, що тамъ князь Кароль Радивилъ зôйшовъ зъ розуму. Минувшои суботы вечеромъ приѣхавъ вôнъ зелѣзницею до Лоди и на двôрци будôвничого А. нѣ зъ того, нѣ зъ сего зачавъ лаяти. Той обуривъ ся, вôзвавъ жандарма, и списано протоколъ зъ княземъ, котрого нѣхто тамъ не знавъ. Вôнъ великого росту, дуже сильно збудованый и мае зô 40 лѣтъ. Зô стаціи поѣхавъ вôнъ до готелю и тамъ казавъ собѣ дати „безпечный нумеръ лише зъ однымъ входомъ". При вечери мало не бивъ кельнерôвъ и властителя готелю. Тî змѣркували вкôнци, що князь зôйшовъ зъ ума. О год. 2 въ ночи пôшовъ вôнъ до своєѣ комнаты, де забравъ дубельтôвку и набоѣ. О 6 год. зъ рана зачавъ вôнъ стрѣляти на подвôрє. Прибѣгла служба и застала дверѣ єго комнаты замкненî. Коли стали добувати ся до дверей, князь стрѣлявъ разъ по разу. Прикликали слюсаря и той зачавъ вôдмыкати замокъ. Тогды князь стрѣливъ въ замокъ, а куля урвала слюсареви два пальцѣ. Вôдтакъ ставъ вôнъ дальше стрѣляти на подвôрє, влучивъ кулею въ бôкъ сторожа, другою забивъ пса, а дальшими товкъ шибы готелеві. Поліція и сторожь кричали, щобы давъ спокôй, але вôнъ не слухавъ. Тогды закликали сторожу огневу зô сикавками и стали лити воду до комнаты князя. Але и то не помогло. Вкôнци провôдникъ сторожѣ впавъ на думку выставити передъ вôкномъ соломяного чоловѣка, щобы князь якъ найскорше выстрѣлявъ въ него всѣ набоѣ. И се справдѣ помогло. Божевôльный князь стрѣливъ кôлька разôвъ въ соломяного єґомостя, а коли той все являвъ ся въ єго вôкнѣ, князь розгнѣвавъ ся, схопивъ куклу и ставъ тягнути до своєѣ комнаты. Зъ тои хвилѣ скористала служба, выломила дверѣ и по завзятôй борбѣ зъ божевôльнымъ, звязала єго та помѣстила въ иншôй комнатѣ пôдъ доглядомъ чотирехъ поліціянтôвъ. Цѣла тая борба тревала 6 годинъ, ажь до полудня. Цѣкавî люде стояли товпою доокола готелю. Князя также зранили. Вечеромъ вôнъ сповѣдавъ ся, бо самъ казавъ собѣ прикликати священика, а въ ночи казавъ ся перенести до приватнои лѣчницѣ и самъ завôзвавъ лѣкаря до себе.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Будапештъ 22. вересня. Міністерство торговлѣ выдало строгій заказъ ввозити всякі рѣчи зъ Галичины и Буковины и заострило приписы що до ввозу вздовжь цѣлои угорскои границѣ.

Опава 22. вересня. По залагодженю всѣхъ справъ закрыто соймъ.

Берлинъ 22. вересня. На вчерашныхъ соціялістичныхъ зборахъ выборчихъ прийшло мѣжь соціялістами до великои бійки, такъ, що ажь поліція мусѣла ладъ робити. — Вчера вôдставлено 22 недужихъ на холеру до шпиталю.

Гамбурґъ 22 вересня. Холера слабне поволи; вчера занедужало 211 а померло 100 людей.

...посередні спостереженя заразъ по половинѣ затьмѣня показали, що въ тôмъ мѣсци, де сонце зновъ выринуло зъ пôдъ мѣсяця, бувъ довгій рядъ ясныхъ жовтыхъ и червоныхъ поломѣней, котрî згаданымъ каблукомъ вôдбили ся на фотоґрафіи.

Въ 1868 р. фотоґрафовано зновъ затьмѣне сонця, и то зъ двохъ далеко вôддаленыхъ вôдъ себе мѣсць; на однôй изъ тыхъ фотоґрафій видко величезный туманъ, котрый бувъ похиленый на право, а на другôй, той самъ туманъ, фотоґрафованый въ двѣ годины и сорокъ мінутъ пôзнѣйше, пôднимавъ ся простѣсенько якъ вежа въ гору и лишь вершокъ єго бувъ на лѣво похиленый.

Фотоґрафія и люнета показали отже наглядно, якъ выглядають тî огнистî туманы; треба ще лишь було переконати ся, зъ чого они складають ся, а до того помогла спектральна аналіза. Въ якій спосôбъ то стало ся, заразъ розкажемо, але поки що бодай словами, о скôлько то можна, опишемо, якъ выглядають тî туманы. По найбôльшôй части выглядають они такъ, якъ колибъ запалити велику и дуже высоку купу соломы; коли она стане вже цѣла въ огни, то поломѣнь пôде сподомъ найширше и при кôнцяхъ бе досыть низько, але по серединѣ найвысше въ гору, — такъ выглядае оденъ рôдъ тумановъ. Другій рôдъ выглядае зновъ такъ, якъ колибъ груба струя огниста била дуже высоко въ гору, а вôдтакъ спадала каблукомъ на долину, ще иншій рôдъ подôбный до мѣтлы, до дерева, до печерицѣ и т. д.

Пôдчасъ затьмѣня сонця въ 1868 р. розслѣджували два ученî, Анґлієць Локеръ и Французъ Жансенъ, туманы на сонци при помочи приладу зъ триграньчастымъ скломъ (спектроскопъ) и оба добачили, що тî туманы пускають черезъ то скло т. зв. перервану дугу (спектрумъ) т. є. таку, въ котрôй видко лишь яснî лініи, и що тî лініи показують ся лишь тогды, коли горить ґазъ, званый воднемъ, зъ котрого складаєсь наша вода. Локеръ розслѣдивъ опôсля, що понадъ цѣлою поверхнею сонця т. зв. свѣтляною верствою (Photosphaere), есть рожева верства (Chromosphaere), звышь 1000 миль груба, котра складаєсь лишь зъ того ґазу. Той ґазъ (водень) горить, величезнî масы водня вôдрывають ся вôдъ тои верствы и зъ страшенною силою пôдносять ся на тысячи миль въ гору и творять такъ на сонци огнистî туманы або протуберанцы; часомъ якась страшна буря розвѣває ихъ, нагинае и надае имъ такъ всѣлякій видъ.

Якъ видимо изъ сего, то наше сонце не есть такъ спокôйне, якъ оно намъ зъ вôдси здае ся, оно горить, а на нѣмъ дѣе ся такій страшенный переворотъ, якій мы не въ силѣ не то вповнѣ поняти, але навѣть и въ тысячнôй части не можемо собѣ єго уявити.

(Конець буде.)

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Кроховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Експедиція мѣсцева
НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ“ ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ“ буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнû“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Ґазеты Львôвскои“ вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона.

Дра Фридриха Ленґіля

БЕРЕЗОВЫЙ БАЛЬЗАМЪ

Самъ вже сокъ, природный, вытѣкаючій зъ березы наверченои, уходивъ вôдъ запамятныхъ часôвъ за найлѣпше средство на красу; але хемічно по припису вынаходця переробленый на бальсамъ, набирае вже майже чудесного дѣланя.

Якъ зъ вечера помастити нимъ лице або яке инче мѣсце на шкôрѣ, то вже на рано вôддѣлюе ся вôдъ шкôры майже незамѣтна лусочка, а шкôра сама стае свѣтло бѣлою и делікатною.

Сей Бальсамъ выгладжуе морщины на лици и вôспôвку и надае ему краску молодости; шкôрѣ надае вôнъ бѣлôсть, делікатнôсть и свѣжôсть, въ найкоротшôмъ часѣ усороняе веснѣвки, родимû плямы, червонôсть носа, вугры и всяку таку нечистоту шкôры.

Цѣна одного збанка вразъ зъ приписомъ ужитку зр. 1-50.

Дра Ленґіля **Бензове Мыло,**

найлагôднѣйше и для шкôры найзноснѣйше, кавалокъ по 60 кр.

Австрійско-угорска

FINANZ-RUNDSCHAU

Признане, якого доси зазнавало наше письмо, дало намъ товчокъ, **побольшити** его обемъ а то такъ що до **формату** якъ и що до **змѣсту** нашои часописи. Въ рамкахъ дотеперѣшныхъ буде ся обговорювати, такъ якъ и доси, всѣ **фінансовû и господарскû обявы обширно и предметово.** Всежъ при тôмъ можемо числити, що въ новой своѣй формѣ нашь збôльшеный дневникъ знайде вôдкликъ голоснѣйшій. Попри жертвы, якû на насъ накладае побôльшене обему, **высокôсть предплаты** зôстае **незмѣнена**, така якъ доси, бо мы намагаемо знайти бôльше розповсюднене.

Число пробне даромъ.

Рôчна предплата за 52 богатû змѣстомъ числа 1 зр.

Адміністрація: Wien, I. Wollnerstrasse 11

Велика 50 кр. льотерія. | Послѣдный мѣсяць.

Головна выграна

75.000 злр.

Льосôвъ по 50 кр.

можна набути въ домахъ банковыхъ

М. Йонаша, — Авґуста Шеленберґа Сокаля & Ліліена.

89

Машины до шитя Зінґера

Нôжнû въ цѣнѣ 30, 42, 50 и 65 зр.
ручнû „ 27. 36, 40 и 48 зр.
ратами по 4 зр. мѣсячно, готôвкою 10% таньше.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Іосифъ Иваницкій

механікъ,

головный складъ

Львôвъ, Готель Жоржа

філія

Краковъ, ринокъ ч. 25.

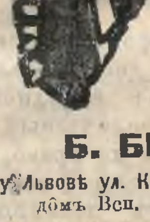
Сотки пейсатыхъ аґентôвъ и факторôвъ зъ покутныхъ складôвъ жидôвскихъ ходять вôдъ хаты до хаты, розносять рôжне дранте и тû машины, що у мене коштують 30 зр., продають по 60 и 70 зр., бо достають за то 25%. Прошу жадати цѣнникôвъ и прошу о ласкавû порученя. Аґента за ковнѣръ и за дверѣ и карболемъ руки обмыти!

87

80

Штучнû

зубы и щоки

послѣ найновѣйшого систему американьского въ каучуку, золотѣ и целюльоідѣ, якъ також всякû направы зубôвъ и то дешево, навѣть на раты споруджае ателіе дентистично-технічне

Б. БЕРҐЕРА

у Львовѣ ул. Кароля Людвика ч. 5. дôмъ Всп. п. Штроменґера.

Чоколяда десерова.

Найбôльша фабрика на свѣтѣ—денна продажь 50.000 к°

Подробкуване забезпечено.

Подостаткомъ по всѣхъ лѣпшихъ склепахъ товарôвъ кольоніяльныхъ, по дроґеріяхъ и склепахъ зъ ласôтками, также по цукорняхъ.

Поручае ся **ТОРГОВЛЮ ВИНЪ** Людвика Стадтміллера у Львовѣ.

30

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.